

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce P. Ř., zastoupeného JUDr. Petrem Vaňkem, advokátem se sídlem v Praze 4, Jeremenkova 106 (Sporthotel OAZA), proti žalovanému Ministerstvu financí, Praha 1, Letenská 15, zastoupenému JUDr. Alanem Korbelem, advokátem v Praze 5, nám. 14. října 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2003, čj. 533/72 200/2002, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2005, čj. 11 Ca 288/2004-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 22. 1. 2003 žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (finanční ředitelství) ze dne 23. 2. 2000, čj. FŘ-9544/1/98, kterým byl zamítnut návrh žalobce na obnovu řízení, ukončeného rozhodnutím finančního ředitelství ze dne 22. 4. 1996, čj. FŘ-1409/1/96, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí (dodatečnému platebnímu výměru) Finančního úřadu ze dne 6. 11. 1995, čj. 950012467, kterým byla žalobci za zdaňovací období roku 1994 doměřena daň z příjmů fyzických osob ve výši 414 081 Kč.

Žalobce se domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. Namítal, že žalovaný založil své rozhodnutí na nesprávné konstrukci zavinění žalobce ve vztahu k opožděnému předložení důkazu - výdajů ve smyslu

ustanovení § 10 odst. 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce na relevantní důkaz poukazoval od začátku řízení, uvedl přitom správci daně i jiné důkazy. Argumentace žalovaného o povinnosti žalobce navrhnout doklady k provedení důkazu již v daňovém řízení proto nemůže obstát. Žalobce nebyl povinen vést účetnictví, argumentace žalovaného o odpovědnosti žalobce za vedení účetnictví je proto irelevantní. Neobstojí ani argumentace, že žalobce mohl získat duplikáty faktur a bankovních výpisů, neboť přes počáteční kontrolu těchto dokladů nemohl s určitostí zjistit, od koho takové doklady pocházejí.

Městský soud žalobu zamítl rozsudkem napadeným poté kasační stížností.

Soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že pokud žalobce v průběhu daňového řízení nesplnil svoji povinnost podle ustanovení § 31 odst. 9 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále též „daňový řád“, „d. ř.“) a neprokázal výši výdajů vynaložených na opravu a údržbu nemovitosti (výnos jejíhož prodeje byl posouzen jako příjem v rámci relevantního zdaňovacího období), neboť sám nevedl evidenci výdajů, není nalezení evidence v pozůstalosti bývalého zmocněnce spoluvlastníků nemovitosti novou skutečností nebo důkazem, který nemohl být bez zavinění daňového subjektu již dříve v řízení uplatněn a mohl mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí. Pojem nové skutečnosti je přitom pro účely obnovy řízení nutno chápat jako skutečnosti v době rozhodování již existující, které nově vyšly najevo a v době rozhodování i přes svoji existenci nebyly známy poplatníkovi ani správci daně.

Žalobou napadené rozhodnutí podléhá přezkumu jen do té míry, zda byly splněny podmínky pro povolení obnovy řízení [§ 54 odst. 1 písm. a) d. ř.]. Žalobce nesl v daňovém řízení důkazní břemeno a po výzvě k předložení prvotních dokladů k výdajům na nemovitost měl tedy vyvinout iniciativu k dohledání maxima těchto dokladů nebo jejich duplikátů, případně prokázat existenci objektivních skutečností, které mu v tom brání. Skutečnost, že evidenci nákladů neměl jako jeden ze spoluvlastníků k dispozici a že doklady měla na základě smlouvy disponovat jiná osoba, nemůže obstát. Zmocněnec měl totiž informační povinnost vůči spoluvlastníkům, plná moc byla omezena na dobu trvání rekonstrukce a bylo na žalobci, aby se o záležitost nákladů staral po ukončení rekonstrukce, nejpozději však v době od prodeje spoluvlastnického podílu do splnění zákonné povinnosti podat přiznání k dani z příjmů. Skutečnost, že žalobce náležitě nespravoval své záležitosti a v důsledku toho neměl k dispozici potřebné doklady nelze posuzovat jako splnění jedné ze zákonem stanovených podmínek pro povolení obnovy řízení – nepředložení důkazů bez zavinění daňového subjektu.

Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností, jejíž důvody shledal v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Městskému soudu vytkl, že nesprávně hodnotil splnění podmínek pro obnovu řízení. Stěžovatel neměl do dne zahájení daňového řízení 1. 4. 1995 důkazní povinnost stran nákladů, poté se snažil prvotní doklady získat, nicméně zmocněnec spoluvlastníků nemovitosti byl již po smrti a doklady nebylo možné nalézt. Stěžovatel předkládal nepřímé důkazy, jako např. srovnání znaleckých posudků při nabytí a prodeji, ale správce daně se s nimi nespokojil. Stěžovatel podal návrh na obnovu řízení neprodleně po získání části dokladů z pozůstalosti a nemožnost jejich dřívějšího použití nezavinil.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti a uvedl, že doklady, které byly stěžovatelem předloženy k návrhu na obnovu řízení mohly být předloženy již dříve, jak vyplývá rovněž z žalobou napadeného rozhodnutí.

Kasační stížnost není důvodná. O jejích důvodech Nejvyšší správní soud uvážil:

Stěžovatel nesouhlasí se závěrem městského soudu o nesplnění podmínek pro obnovu řízení. Návrh na obnovu řízení se přitom opíral o ustanovení § 54 odst. 1 písm. a) daňového řádu, podle kterého se řízení ukončené pravomocným rozhodnutím obnoví na žádost příjemce rozhodnutí nebo z úřední povinnosti, jestliže vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění daňového subjektu nebo správce daně uplatněny již dříve v řízení a mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí.

Závěr o splnění podmínek pro obnovu řízení se tedy odvíjí od posouzení otázky, zda tyto nové skutečnosti nebo důkazy nemohly být bez zavinění daňového subjektu nebo správce daně uplatněny již dříve v řízení a zda tyto mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí. Obě podmínky přitom musí být splněny kumulativně.

Soudní přezkum se musí omezit na napadené rozhodnutí Ministerstva financí a jemu předcházejícího rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ve věci návrhu stěžovatele na povolení obnovy řízení, nikoli však rozhodnutí finančního ředitelství, a jemu předcházejícího rozhodnutí ve věci dodatečného vyměření daně za rok 1994, neboť tato rozhodnutí mohl stěžovatel napadnout samostatnou žalobou ve správním soudnictví. Původním řízením, které vyústilo ve vydání dodatečného platebního výměru, se může soud zabývat pouze z toho hlediska, zda byly splněny podmínky pro povolení obnovy řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2003, čj. 7 A 124/2001-42, č. 247/2004 Sb. NSS).

Stěžovatel kasační stížnost opřel o tvrzení, že ve chvíli vzniku důkazní povinnosti v daňovém řízení se snažil získat potřebné doklady, to však nebylo možné z důvodu úmrtí osoby (zmocněnce spoluvlastníků nemovitosti), která je měla ve svém držení. Stěžovatel podal návrh na obnovu řízení neprodleně po získání dokladů z pozůstalosti a nezavinil, že tyto listiny nemohly být použity dříve.

Tvrzení stěžovatele nemá vliv na správnost závěrů městského soudu. Městský soud shledal zavinění stěžovatele, díky kterému důkazy v daňovém řízení nemohly být uplatněny, ve skutečnosti, že stěžovatel neměl k dispozici potřebné doklady, přestože z plné moci zmocněnce vyplývala jeho informační povinnost vůči spoluvlastníkům nemovitosti, a dále ve skutečnosti, že stěžovatel se přes časové omezení plné moci na dobu rekonstrukce nemovitosti nestaral o zajištění dokladů v době po ukončení rekonstrukce, nejpozději však v období od prodeje spoluvlastnického podílu do splnění zákonné povinnosti podat přiznání k dani z příjmů.

Nejvyšší správní soud se se závěry městského soudu ztotožnil. Klíčovou otázkou v posuzované věci je otázka zavinění stěžovatele, co do nemožnosti použít důkazy v původním daňovém řízení. Stěžovatel nijak nepolemizuje se závěrem městského soudu, podle kterého stěžovatel mohl a měl mít přehled o výdajích na úpravy nemovitosti, neboť zmocněnec spoluvlastníků vůči nim měl pravidelnou informační povinnost. Námitka stěžovatele o úmrtí zmocněnce nemůže obstát, neboť období úprav nemovitosti a s ním spojená informační povinnost zmocněnce předcházely úmrtí zmocněnce. Rovněž v okamžiku prodeje nemovitosti, kdy si stěžovatel již mohl a měl být vědom budoucí daňové povinnosti, byl zmocněnec spoluvlastníků naživu, a tedy ani v této chvíli neexistovala objektivní překážka bránící stěžovateli v přístupu k příslušným dokumentům.

Samozřejmě, že důkazní břemeno vzniká teprve zahájením daňového řízení. Tento fakt ale daňový subjekt - který má povinnost prokazovat skutečnosti uváděné v daňovém přiznání, hlášení a vyúčtování (§ 31 odst. 9 daňového řádu) - nezabývá odpovědnosti za soustředění důkazů (§ 31 odst. 4 daňového řádu) již v průběhu zdaňovacího období předcházejícího daňovému řízení. Nedostatek této odpovědnosti pak může vést k neunesení důkazního břemene v daňovém řízení. Městský soud z nastíněných principů ve svém rozhodnutí vycházel. Stěžovatel, který mohl, resp. podle soukromoprávní dohody se zmocněncem také měl - v průběhu rekonstrukce nemovitosti kontrolovat doklady o výdajích, a který svůj spoluvlastnický podíl prodal ještě před úmrtím zmocněnce spoluvlastníků, měl možnost zajistit doklady týkající se jeho budoucí daňové povinnosti, které si měl být vědom. Snažil-li se o takové zajištění neúspěšně až po zahájení daňového řízení, dovedl městský soud správně, že zavinil nemožnost uplatnění těchto důkazů.

Kasační stížnost není důvodná, proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud rovněž vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl bez průtahů po jejím podání. Při rozhodnutí o kasační stížnosti je pak rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu k žalovanému má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalovaný, který byl ve sporu zcela úspěšný, by měl právo na náhradu nákladů řízení, ty mu však nad rámec běžné úřední činnosti vznikly pouze právním zastoupením. Nejvyšší správní soud náklady, které žalovaný v řízení vynaložil v souvislosti s udělením plné moci advokátovi, nepovažuje za účelně vynaložené, neboť žalovaný ústřední správní orgán zaměstnává kvalifikované pracovníky, a měl by být schopen sám obhájit rozhodnutí, které vydal v rámci své působnosti.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. dubna 2006

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu